

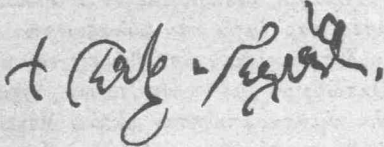
ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1878
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἰτησία:—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΗΡΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Π. ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ



Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή ἐλήφθη ἐκ τῆς αὐτογράφου ἐπιστολῆς τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου, τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ ἀρ. 104 τῆς «Ἐστίας.» Σ. τ. Δ.

Οἱ τρεῖς ναύαρχοι ΤΗΣ ΕΝ ΠΥΛΩι ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ

Εἰς τὴν πανήγυριν τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας, ἐξεδόθησαν ἐν Πετροπόλει ῥωσσιστὶ πρὸ ὀλίγου δύο βιβλία, τὸ ἐν ἐπιγραφόμενον Ἔτος τῆς ἐν Ναυαρίῳ ἐκστρατείας ὑφ' ἐνὸς ναύτου ἀξιωματικοῦ Ρικατσέφ. αὐτόπτου τοῦ μεγάλου θαλασσινοῦ ἀνδραγαθήματος τῶν Εὐρωπαικῶν ἡνωμένων στόλων, τὸ δὲ ἄλλο ἀπλῶς ἐπιγραφόμενον Ναυαρίον, συντεθὲν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ στρατιωτικοῦ συγγραφέως Μπογδάνοβιτς. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶδός τί ἐστὶν ἀπομνημονευμάτων, λίαν δὲ περιεργον, καθότι ὁ συγγραφέας αὐτὸ οὐ μόνον αὐτόπτης ἦν, ἀλλὰ καὶ μέλος ἐνεργῶν, καίτοι ἀσήμενον, τῶν ἡρώων τῆς ἀξιομνημονεύτου ἐκείνης ἡμέρας, ὑπηρετῶν ὡς ἀξιωματικὸς ὑπὸ τὸν ῥώσον ναύαρχον Ἐίδεν. Τὸ δὲ δεύτερον ἐκθεσίς ἐστὶ περιληπτικὴ τοῦ ἀξιοθαυμάστου τούτου τῆς διπλωματικῆς κατορθώματος, θασιζομένη ἐπὶ αὐθεντικῶν ἐγγράφων, ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀγγλοῦ ναύαρχου Κοδριγκτῶνος. Ἐκ τῶν δύο τούτων πονημάτων ἐραυζομένη τινὰ ἡ ἐφημερὶς τῆς Πετροπόλεως Ὁ Νέος Καιρὸς (ἀρ. 589), οὕτω πως παριστάνει τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τοῦ μεγάλου δράματος αὐτουργῶν.

Α΄. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν τῇ Μεσογείῳ ῥωσικῆς ναυτικῆς μοιραρχίας, κόμης Λογγίνος Πέτρον Ἐίδεν, τὸ γένος ἦν Ὁλλανδός. Ἐγενήθη (κατὰ τὸν Μπογδάνοβιτς) ἐν Ἄγῃ τὴν 25 Αὐγούστου 1772 ἔτους. Ἐνδεκαετῆς ἔτι ὢν, περιέπλευσε τὸν Ὀκεανὸν ὑπὸ τὸν γνωστὸν ναύαρχον Κιργγσπέργερ. Ἡ νεότης τοῦ μέλλοντος ἡρώως ὑπῆρξεν ὀλίγον τι θυελλώδης. Ἐπιστρέψας ἐκ τοῦ μακροχρονίου πλοῦ, ἀξιωματικὸς ἦδη ὢν,

ὁ Ἐίδεν εὗρεν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ μεγάλας μεταβολάς. Ὁ τότε κρατῶν τοὺς οἴκους τῆς Κυβερνήσεως, προβλέπων τὴν ἀφρευκτον εἰσβολὴν εἰς τὸ κράτος τῶν Γάλλων, ἠναγκάσθη μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ὁ κόμης Ἐίδεν μετὰ τοῦ ναύαρχου Baitlard μετεκόμισε κρυφίως τοὺς πρίγκιπας τοῦ Ὁρᾶν ἐπὶ 49 ἀλιευτικῶν λέμβων εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπανελθὼν δὲ κατὰ τὸ 1795 ἔτος οἴκαδε ὁ Ἐίδεν ἐκρατήθη καὶ ἐφυλακίσθη, διανύσας τρεῖς μῆνας ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐπειτα, μεταμφισθεῖς εἰς χωρικὸν πρὸς διαφυγὴν τῶν καταδικνόντων αὐτὸν φιλοπατρίδων, ἀπεχαιρέτησε τὴν πατριὸν χώραν, καὶ, φθάσας εἰς Πετρούπολιν, εἰσῆλθεν εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης, ὡς πλοίαρχος ἐν τῷ κωπηλατικῷ τῆς Μαύρης Θαλάσσης στόλω. Τὴν δὲ ῥωσικὴν ὑπηκοότητα ἐδέχθη ἤδη ὁ Ἐίδεν κατὰ τὸ 1810 ἔτος, ἅμα ἔμαθεν, ὅτι ἡ πατρίς αὐτοῦ προσητήθη εἰς τὴν Γαλλικὴν αὐτοκρατορίαν. Ἐν τῇ νέῃ αὐτοῦ πατρίδι ἐφιλιώθη ὁ κόμης μετὰ τοῦ Α. Ι. Μολιέρο, ναυτικοῦ καὶ τούτου ὄντος, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ναυμαχίας ἐχρημάτισε καὶ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο πιθανῶς συνετέλεσεν εἰς διορισμὸν τοῦ Ἐίδεν ὡς στολάρχου τῆς ἐν Μεσογείῳ ναυτικῆς μοιραρχίας τῆς Ῥωσσίας. Ὁ Ρικατσέφ χαρακτηρίζει τὸν ναύαρχον Ἐίδεν ὡς ἀρχηγὸν ἔμπειρον, φημιζόμενον ἐπὶ τῷ φιλοδικαίῳ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους αὐτῷ εὐπροσηγόρῳ συμπεριφορᾷ. Μόνον μετὰ τῶν διπλωματῶν δὲν ἐσυμφώνει ὁ εὐθύδικος ναύαρχος. Τούλάχιστον οὕτω πως ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἐν τινὶ περιστάσει ὁ Ριμποπιέρος: «Ἐπηρετοῦμεν ἡμεῖς τὸν αὐτὸν Κυριάρχη, ἐνεπιστεύθησαν ἡμῖν τὰ αὐτὰ συμφέροντα, ἐπομένως ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων πρέπει νὰ συνεννοώμεθα.» Ἐπίσης καὶ ὁ Κατακάζης πρὸς τὸν ἴδιον ἔγραψεν: «Ἡ ἀνυπομονησία, πολυλάκεις δὲ καὶ ὁ θυμὸς μεθ' οὗ ἡ Ἰμ. ἐξοχότης συνεχῶς ἀποβρίπτειτε καὶ τὰς ἐλαχίστας τῶν παρατηρήσεών μου, ἀναγκάζουσιν Ἰμάς, νὰ με θεωρῆτε ὡς μάλλον ἐνοχλητικὸν ἢ ὠφέλιμον ὑπάλληλον.» Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἴσως ὁ κόμης Ἐίδεν δὲν διέκειτο εὐνοϊκῶς καὶ πρὸς τὸν γάλλον ναύαρχον Δε-Ρινὸ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ κα-

κὴ αὐτοῦ διάθεσις ἐκορυφουτο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας εἶπε πρὸς τινα ὁ Κοδριγκτῶν· «Τὸ ζήτημα εἶνε, δύναμαι ἄρα ἐγὼ ν' ἀσφαλισθῶ περὶ τῆς φιλικῆς συμπτύξεως τῶν δύο τούτων προσώπων, ἐνῶ τοσαύτην ἔχουσιν ἀντιζηλίαν καὶ οἱ δύο, ὥστε, μοὶ φαίνεται, εἰσὶν ἔτοιμοι καταπολεμηῆσαι ἀλλήλους ἐξ ἴσου, ὡς καὶ τὰς θηωμανικὰς δυνάμεις.» Ἐνεκα τούτου ὁ Κοδριγκτῶν, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, ἐτοποθέτησε τὸν ἀγγλικὸν στόλον ἐν μέσῳ τοῦ τε γαλλικοῦ καὶ τοῦ ῥωσικοῦ. . . Μετὰ τὴν ἐν Πύλῳ ναυμαχίαν ὁ Ἐίδεν ἐξῆσεν 22 ἔτη. Ἐτελεύτησε δὲ ἐν Ῥέβελ τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1850 ἔτους, στρατιωτικὸς διοικητὴς τοῦ τόπου χρηματίσας, παρὰ πάντων ἀγαπώμενος καὶ θρηνούμενος. Οὐκ ὀλίγοι συμμαχηταὶ καὶ συμπολεμισταὶ αὐτοῦ, λείψανα τῆς ἐνδόξου ἐκείνης ἐποχῆς, συνώδευσαν τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἰς τὴν τελευταίαν κατοικίαν.

Β'. Ὁ εὐθύς καὶ τίμιος Κοδριγκτῶν, ὁ συμπληρωτικώτατος καὶ ἐπιτηδειώτατος τῶν συμμάχων ναυάρχων, ἦν ἐξίσου κεκρογυμένος ἐχθρὸς τῆς διπλωματίας. Ἀριδῆλως καταφαίνεται τοῦτο ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ. Οὕτω λ.χ. ἀφορμὴν λαβὼν τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐρμηνεύσιν (πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τῶν Τούρκων) τῆς ἐν Λονδίνῳ συνθήκης, ὁ ναύαρχος γράφει· «Τοιοῦτον τυγχάνει πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζύξεως τῆς εὐθείας ἐδοῦ πρὸς τὰ βορβορώδη μονοπάτια. Ἐν τῇ πολιτικῇ, καθὼς καὶ ἐν τῷ περιπάτῳ, ἐπὶ περιστάσεων τοιούτων, οὐδεὶς μὴ περιμένη νὰ ἐπιστρέψῃ οἴκαδε μεθ' ὑποδημάτων ἀκηλιθῶτων.» Εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ οἱ ἴδιοι διπλωμάται ἀπέκλιον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν διαστροφῶν. Οὕτω λ.χ. ἔγραψεν ὁ ἄγγλος πρᾶκτωρ Μπρόδβικ τῷ Ἐίδεν· «Δόφῃ ὁ Κύριος, ἡ σύμπνοια νὰ ἐξακολουθῇ βασιλεύουσα μεταξὺ τῶν ἡμετέρων αὐλῶν! Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ τοιοῦτου εἶδους πράγματα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐπιβλαβοῦς ἐπιρροῆς τῶν Μεττερνίχων καὶ ὄλου τούτου τοῦ τῶν διπλωματῶν γεννήματος, παρηγοροῦμαι τοῦλάχιστον, ὅτι ἡ ἡμετέρα φιλία οὐδὲν θέλει ὑποστῆ ἐκ τῶν πολιτικῶν ἐρίδων τῶν αὐλῶν.» Καὶ ὁ Κατακάκης πρὸς τὸν ἴδιον ὠμολόγει· «Ἴσως μοὶ εἰπῆτε, Κόμη, ὅτι ὀμιλῶ ὡς μυστικὸφρων. Ἄλλὰ πῶς νὰ μὴ προσδράμῃ τις εἰς τὸν Πλάστην, ὅταν τὰ πλάσματα αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν, εἰμὴ νὰ ἐμπαίξωσι τὸ ἐν τῷ ἄλλο;» Εὐκόλως συμπεραίνει τις ἐκ τούτων ὅποια αἰσθημάτων ἔτρεφεν ὁ εὐθύς τῇ καρδίᾳ θαλασσοπόρος. Τῇ παραμονῇ τῆς ἐν Πύλῳ μάχης ὁ Κοδριγκτῶν ἔγραψε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· «Τὸ

ἡμέτερον γράμμα (τὸ τελεσίγραφον) πρὸς τὸν Ἱμπρατῆμν μοὶ ἔφερον ὀπίσω ἀναποσφράγιστον. Ὁ ψεύστης διερμηνεὺς αὐτοῦ λέγει, ὅτι οὐδεὶς γινώρίζει, ποῦ εὑρίσκειται ἐκεῖνος. Ἐγὼ ὁμως εἰμὶ πεπεισμένος ὅτι αὐτοῦ θέλει εὐρεθῆ, ἅμα ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ὁ ἄνεμος ν' ἀγκυροβολήσωμεν σκάφος πρὸς σκάφος μετ' αὐτοῦ.» Ἀξιοπεριεργον δὲ, ὅτι ὁ Ἱμπρατῆμν οὗτος, συνομιλῶν ἄλλοτε μεθ' ἐνὸς Γάλλου πλοιαρχοῦ διέστρεψε διὰ τοῦ μᾶλλον ἀσυστόλου τρόπου τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐσυκοφάντει, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ῥικατσέρ, ἀναιδῶς τὴν διαγωγὴν τοῦ Κοδριγκτῶν· «Οἱ σύμμαχοι στόλοι, ἔλεγεν ὁ Ἱμπρατῆμν, ἀπαιτοῦντες παρ' ἐμοῦ τὴν φύλαξιν τῶν λόγων μου, οὐς οὐδέποτε εἶπον, εἰσῆλθον εἰς τὸν κόλπον τῆς 8 Ὀκτωβρίου μετὰ ὑπερτέρων δυνάμεων, καὶ μεστὸν αἵματος ἐποίησαν αὐτὸν. Μένει λοιπὸν νὰ λυθῇ, ποῖός ἐστιν ὁ ἔνοχος; ὁ ἐναντίον τοῦ θελήματος τοῦ Κυριαρχοῦ εἰσχωρῶν εἰς τὸν λιμένα καὶ κατακρατῶν τὰ πλοῖα, ἢ ὁ ἐξ ἀνάγκης ὑπερασπίσεως ἐναντιούμενος εἰς αὐτόν; Δὲν λυποῦμαι τὰ πλοῖα, ἐπὶ τούτῳ κατασκευασμένα, ὅπως ἢ καὼσιν ἢ πνιγῶσιν, ἀλλὰ λυποῦμαι τοὺς 8,000 ἀνδρείους μου μαχητὰς ἀπωλεσθέντας ἐν τῷ κόλπῳ. Τὸ αἷμα αὐτῶν βοᾷ εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Κοδριγκτῶν ἐν τινι συναντήσῃ μοὶ ἐπρότεινε σημαντικὰς ποσότητας χρημάτων καὶ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν συναινέσω ν' ἀποσπασθῶ τῆς Πύλης. Ἀνταμώσας δὲ ἔπειτα τὸν Ταχῆρ πασᾶν, εἶπεν ὁ ἴδιος πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐγὼ δῆθεν ἐβουλεύθην τὴν ἀποστασίαν, καὶ ἐζήτησα τὴν προστασίαν αὐτοῦ. Τί πρέπει νὰ εἴπῃ τις περὶ τοιαύτης δυπροσωπείας ἐνὸς εὐρωπαικοῦ στρατηγοῦ, ὅστις ἐζήτησε προσέτι καὶ γυναῖκα ἐκ τοῦ χαρμεῖοῦ μου; . . .» Ὅσον γελοῖαι καὶ ἀνόητοι καὶ ἂν ἦσαν παρόμοιοι ἐγκλήσεις, εὐρον ὁμως τὴν ἡχὴ αὐτῶν, ὅπου δεῖ. Μόλις παρῆλθεν ἡ πρώτη ἐντύπωσις τοῦ ἐκ τῆς νίκης ἐνθουσιασμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ὁ συνθήκης φιλοτουρκισμὸς ἤρξατο ὑπερισχύων καὶ πάλιν. Τὸ ἀσθενὲς ὑπουργεῖον τοῦ Γοδερίκου ἐξέφρασε τὴν «μεγάλην ἐκπληξιν» αὐτοῦ ἐπὶ τῷ γεγονότι, καὶ περιωρίσθη εἰς δῆλωσιν πρὸς τὸν Κοδριγκτῶνα, ὅτι «πᾶν τοῦτο ἀπαρέσκει τοῖς Ἵπουργοῖς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος», καὶ ὅτι ὁ ἦρωσ «ὀλίγον τι ἐδιάσθη. . .» Τὸ δὲ νέον συντηρητικὸν Ἵπουργεῖον προῆλθε καὶ εἰς παῦσιν τοῦ ναυάρχου ἐκ τῆς ἀρχηγίας τοῦ στόλου. Λίαν περιεργος ὑπῆρξεν ἡ ταύτη ἐπακολουθήσασα συνάντησις τοῦ ἀδικηθέντος ναυάρχου μετὰ τοῦ Οὐελλιγκτῶνος. Ὁ τελευταῖος ἤρξατο διαβεβαιῶν τὸν Κοδριγκτῶνα, ὅτι δι' αὐτόν δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἄνθρωπος τῆς θαλάσσης, τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ ὁποίου καὶ τὴν διαγωγὴν τοσοῦτον ἐκτιμᾷ αὐτὸς, ὡς ὁ Κοδριγκτῶν.

—Λοιπὸν, ἐκλαμπρότατε, μοὶ δίδετε τὴν ἄδειαν νὰ ἐρωτήσω, τίς ἐστὶν ὁ λόγος τῆς παύσεώς μου;

1. Ἐκ τῶν μετασχόντων τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας Ῥώσων ζῶσιν εἰσέτι 7 ναύαρχοι, 3 ἀνιστράτηγοι, 2 ὑποστράτηγοι, 1 πλοίαρχος α' τάξεως, 1 σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας, 1 συνταγματάρχης, 1 ἀντισυνταγματάρχης, 1 ταγματάρχης, 3 πλοίαρχοι. Περὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ναυτῶν αἰ πληροφορίαί ἐλλείπουσι.

— Νομίζω, ὅτι διεφωνεῖτε πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς τοὺς συντρόφους μου ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐρημνεύσεως τῶν ἡμετέρων ὀδηγιῶν. Εἶδον λοιπὸν, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν βαίνει καλῶς.

— Ἐρμήνευον τὰς δοθείσας μοι ὀδηγίας κατὰ τὴν πασιφανῆ αὐτῶν ἔννοιαν, συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην καὶ τῶν συντρόφων μου Ἄδαμ, Ποντομαῆ, τὸ ὀρθόφρον καὶ τὸ διακριτικὸν τῶν ὁποίων γνωρίζετε κάλλιστα, καὶ ὅπως ἐνδοὶ αὐτὰς καὶ ὁ κόμης Γιλιεμίνος, μόνος πρεσβευτῆς, εἰς τὸν ἔδυνάμεθα ν' ἀποτεινόμεθα εἰς τὸν τόπον, ζητοῦντες διασαφές. Ἐὰν ἡ Ὑμ. Ἐκλαμπρότης ἢ μία τῶν συμμάχων Κυβερνήσεων μοι διέταπτεν ἄλλως πως νὰ ἐξηγῶ τὰς δοθείσας μοι ὀδηγίας, πάντως δὲν θὰ ἐβράδυνα νὰ παραδεχθῶ τὴν διαταγὴν ταύτην ὡς ὀδηγόν.

— Ἄριστα. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, ἐγὼ ἐννοῶ αὐτὰς, ὅπως ἐνόουν ἐξ ἀρχῆς.

— Καὶ ἐγὼ ἐννοῶ αὐτὰς, ὅπως ἐνόουν ἐξ ἀρχῆς. Λοιπὸν συγχωρήσετε, ἐὰν ἐρωτήσω τὴν Ὑμ. Ἐκλαμπρότητα, εἰς τί κυρίως διαφωνοῦμεν ἡμεῖς;

— Ζητῶ συγγνώμην, εἶπεν ὁ Οὐελλιγκτὼν, νὰ σιωπήσω ὀλίγον. Ἐὰν τυχόν, ἐπισκεπτόμενος τὸ Λονδίνον, ἠθέλατε νὰ μὴ ἀνακοινώσητέ τι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὀμιλίας ἡμῶν, μετὰ χαρᾶς θέλω ἰδεῖ ὑμᾶς.

— Ζητῶ συγγνώμην καὶ ἐγώ, Ἐκλαμπρότατε. Ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ μοι ἀποκριθῆτε εἰς τοσοῦτον ἀπλὴν ἐπερώτησιν, οὐδὲν ἄλλο ἔχω ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν, καὶ περιττὸν νὰ ἐνοχλήσω ἐκ νέου τὴν Ὑμ. Ἐκλαμπρότητα.

Εἶπὼν ταῦτα, ἀπῆλθεν ὁ Κοδριγκτὼν. Πόσον ζωηρῶς καταφαίνεται διὰ τῆς ἀγερώχου ταύτης πρὸς τὸν ἥρωα τοῦ Οὐατερλῶ ἀποκρίσεως αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εἰς τὴν διακοίνωσιν τοῦ Ταχὴρ πασᾶ ἐν Πύλῳ, νὰ μὴ προχωρήσῃ, ἀπεκρίθη ἀποτόμως: «Εἰσέρχομαι εἰς τὸν λιμένα οὐχὶ νὰ λάβω ἀλλὰ νὰ δώσω προσταγὰς!»

Γ'. Ὅπως διαφέροντος τύπου ἦν ὁ τρίτος τῶν διασῆμων αὐτουργῶν τοῦ ἐν Πύλῳ δράματος, ὁ γάλλος ναύαρχος Δε-Ρινύ. Γενναῖος ἐν ταῖς μάχαις, διεκρίνετο ὁμοῦ οὗτος ἐπὶ τῇ μικροπρασίᾳ καὶ ἐπὶ ὑπολανθανούσῃ τινι καταφορᾷ κατὰ τοῦ κινήματος τῶν Γραικῶν. Εἶνε ὁμοῦ ἀληθές, ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν καταδρομῶν οἱ Γραικοὶ ἀκαταπύστως ἐξετέλουν πειρατείας, καὶ ἐπιτίπτοντες κατὰ τῶν τουρκικῶν καὶ αἰγυπτιακῶν πλοίων, ἐλαφροαγῶγουν καὶ τὰ ἐμπορεύματα Γάλλων καὶ Ἀγγλῶν ὑπηκῶν. Συνέβαινε πολλάκις πειρατὰ Ἕλληνας νὰ προσβάλλωσι τὰ συμμαχικὰ σκάφη, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν λείαν νὰ πωλῶσιν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λιμέσι. Παρεκτός τούτου, οἱ κάτοικοι τῶν Ἰονίων νήσων, Ἕλληνας καὶ αὐτοὶ, ἐβοήθουν τὸν Ἱμπραῆμ-πασᾶν, καὶ διηνεκῶς παρεβίβζον τὸν ἀποκλεισμόν, τὸν κωνοισθέντα ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐν Πύλῳ ναυ-

μαχίας. Οἱ Ἕλληνας καταδρομεῖς δὲν ἐφείδοντο τῶν λαθρεμπόρων τούτων· ἐν τούτοις αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ἀνῆκον εἰς τὴν Ἀγγλίαν! Ὁ Δε-Ρινύ καὶ ἅπαντα ἡ μοιραρχία αὐτοῦ θεεώρων ὑπεύθυνον δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ἰδιωτικὰς πράξεις τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, καὶ διὰ τραχείας καὶ ἐπιβλητικῆς πρὸς ταύτην συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἔτι μᾶλλον ἐξητυέλιζον αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, φύσει βέποντος εἰς ἀπειθείαν. Φανερόν, ὅτι δὲν ἐδύνατο ὁ κόμης Ἐἶδεν νὰ συμπαθῇ τῷ Δε-Ρινύ, ὅστις πᾶσαν τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ περιώριζεν, οὕτως εἶπεῖν, εἰς καταδίωξιν τῶν Γραικῶν πειρατῶν, καὶ ὁ ἴδιος αὐτοπροσώπως παρώτρυνε τοὺς ἐν Σμύρῃ ἐμπόρους πρὸς ἐπίδοσιν αἰτιάσεων κατ' αὐτῶν. Ἀδιστάκτως ἔγραψεν ὁ τελευταῖος πρὸς τὸν πρῶτον: «Δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ συνετίσῃ τις τὰ ἄγρια ταῦτα θηρία, τοὺς λεγομένους Κανδιότας, Γραικοὺς τε καὶ Τούρκους.» Πρὸς δὲ τὸν ἄγγλον ναύαρχον ἔγραψεν ἐπίσης: «Φοβοῦμαι, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δεόν νὰ πλάσωμεν τὴν Ἑλλάδα, διότι δὲν βλέπω ποῦ εἶναι αὕτη. Νόστιμον πρᾶγμα! Ἀναγκαζόμεθα νὰ πληρόνωμεν εἰς τοὺς γεννάδας τούτους νὰ μάχωνται ὑπὲρ ἐαυτῶν. Καὶ νὰ πληρώσωμεν προσέτι, νὰ μὴ διαπράττωσι πειρατείας εἰς τὴν θάλασσαν!» Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ ἰδίου πρὸς τὸν Ἐἶδεν πλεονάζουσι τοιοῦτων ἀκανθῶν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον οἱ δύο ναύαρχοι οὔτε κἄν ἐπεσκέπτοντο ἀλλήλους. Ὅμως, παραδίδων τὸν στόλον εἰς τὸν διάδοχον αὐτοῦ Ρικάρδον, ὁ Ἐἶδεν ἀπεχωρίσθη φιλοφρόνως τοῦ Δε-Ρινύ, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ Κοδριγκτὼν ἐξεφράσθη πού, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρίστου φίλου ἐλλείπει τὸ ὑπομονητικόν, τὸ πρὸ πάντων ἄλλων χαρακτηρίζον τὴν θαλασσινὴν ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὰς ἐλευθεροστόμους ἐπιστολάς τοῦ κόμητος Πάνιν, ἀκολούθου τοῦ Καποδιστρίου, πρὸς τὸν Ἐἶδεν, περὶ τὰ τέλη τῆς ἐνδημίας τοῦ Δε-Ρινύ ἐν τῷ Ἀρχιπελάγει, αἱ ὠραῖαι Ἕλληνίδες, πρὸ πάντων δὲ ἡ πριγκιπέσσα Κ**, κατῶρθωσαν νὰ συμφιλιωθῇ ὁ Γάλλος ναύαρχος μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Περαιτοῦμεν τὸ ἔθρονον διὰ μιᾶς παρατηρήσεως τοῦ Ρικαρτέφ περὶ τῆς λιτότητος τῆς τότε Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἐν γένει ὁ ὑπομνηματογράφος περιφρονητικῶς πως ἀποφαίνεται περὶ αὐτῆς. Διηγούμενος λ.χ. τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ πρὸς τὸν διάστημον ναύαρχον Μισούλην, αὐτὸς λέγει: «Ἡ φρογᾶτα αὐτοῦ, ἀγορασθεῖσα ἐν Ἀμερικῇ δι' ἐνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων, ἐνδοθεν κοσμεῖται μὲν πολυτελῶς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν τῷ περιχρῶσθαι θάλαμῳ τοῦ ναύαρχου, περιβεβλημένῳ διὰ πολυτίμων ξύλων, ἡ ἰδίᾳ ἐπικρατεῖ ἀκαθαρσία, οἷα καὶ ἀπανταχοῦ.» Πρὸ πάντων δὲ ἐπικράνη ὁ ἄνθρωπος ἰδὼν πηλίνον τι πινάκιον, κείμενον ἐντὸς ὠραίας βιβλιοθήκης, μεστὸν ἐλαίων.

Τὸ ἔθρονον τοῦ Νέου Καιροῦ λήγει εἰς πε-

ρίεργόν τινα διήγησιν τοῦ Ρικατσέφ περί ἐνὸς προγεύματος, οὐ μετέσχον καὶ οἱ τρεῖς ναύαρχοι, παρόντος καὶ τοῦ Ἰμπραήμ-πασᾶ, ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ στρατηγοῦ Μαϊζῶν ἐν Πελοποννήσῳ. «Σοφός» τις ἐπρότεινε πρόποσιν ὑπὲρ τῆς στερεώσεως τῆς συμμαχίας τῶν τριῶν Δυνάμεων. Ὁ Ἰμπραήμης ἠθέλησε νὰ μάθῃ περὶ τίνος πρόκειται. Μαθὼν δὲ, εἶπεν ὅτι δὲν πίνει, καὶ ῥίψας τὸ ποτήριον χαμαί, ἐπεφώνησε· «Νὰ διαπραγῆ ἡ συμμαχία αὕτη, καθὼς τὸ κρύσταλλον τοῦτο, εἰς ὃ καὶ πέπεισμαι θαρραλέως.»

**

Συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς καταχωρίζομεν, εἶνε ὁ Sacher Masoch, ἔκκριτος καὶ γνωστότατος τῆς Ἀυστρίας λογογράφος.

Ἡ ἀνάμιξις τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν θλιβεράν ἐκείνην τῆς ἱστορίας σελίδα, ἣτις ἀφηγεῖται τὸ πῶς ἔσχε τέρμα ἡ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Παύλου τοῦ Α' βασιλεία, διελευκάνθη ἀπὸ τινων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Michelet. Τὸ ἡμέτερον δὲ διήγημα δεικνύει πόσον πλησίον τῆς ἀληθείας ἦγαγε τὸν Sacher Masoch ἡ εὐθυκρισία αὐτοῦ. Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟΝ ΠΑΛΑΤΙΟΝ

Ἦτο ἡ νύξ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν εἶχε φθάσει εἰς τὴν Πετρούπολιν ἡ εἰδησις τῆς εἰρήνης, ἣτις τῇ 7 φεβρουαρίου 1801 συνωμολογήθη ἐν Λυνεβίλ μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας.

Τέσσαρες ὑπασπισταὶ τοῦ τζάρου Παύλου τοῦ Α' εὐρίσκοντο εἰς τὸν ἀντιθάλαμον τῶν αὐτοκρατορικῶν δωμάτων τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ἀγίου Μιχαήλ, καθήμενοι παρὰ τὴν ἐστίαν, ἧς αἱ φλόγες ἔχονον τὴν λάμπιν των ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης θερμάστρας, καὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ συνδιελέγοντο.

— Ἐπιμένω εἰς τὸ νὰ πιστεύσω ὅτι μετ' οὐ πολὺ ὀλοσχερῶς θὰ τρελλαθῆ, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ, ὁ πρεσβύτατος τῶν τεσσάρων, ἀνὴρ ἀθλητικὸν ἔχων τὸ ἀνάστημα καὶ χονδροειδῆ τοῦ προσώπου τὰ χαρακτηριστικὰ, μὲ ψυχρὸν βλέμμα, ὕπερ ὡς μάχιρα εἰσέδυνεν εἰς τὴν καρδίαν.

— Ὅμιλεῖς περὶ τοῦ αὐτοκράτορος; διέκοψεν ἐρωτῶν καὶ οἰοῦναι δυσαρεστηθεὶς διὰ τοὺς λόγους τοῦ προκληθέντος νέος τις καὶ ὠραῖος ἀξιωματικὸς ὀνομαζόμενος Ἀργαμάκωφ.

— Ναί, περὶ αὐτοῦ, ἐξηκολούθησε χωρὶς ποσῶς νὰ συγκινηθῆ ὁ συνταγματάρχης προσθέτων δὲ μάλιστα ὅτι οἷοςδήποτε ἤθελεν ἶδει τὸ φέροσμόν του κατὰ τὴν λῆψιν τοῦ ἀγγέλματος, θὰ συνεμεριζέτο τὸ φρόνημά μου.

— Ὁ αὐτοκράτωρ τὸσον δολερῶς ἠπατήθη ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, ὥστε δὲν εἶνε διόλου παράξενον νὰ αἰσθάνηται τινα χαρὰν βλέπων ὅτι ὁ ἀγγλικὸς λαὸς, λαὸς πραγματευτῶν, χάνει τὸν ἀριστόν του σύμμαχον, εἶπεν ὁ λοχαγὸς Δανιλέβσκη.

— Ἄς ἦνε, ἀπήντησεν ὡς συναινῶν ὁ Ταταρίνωφ· ἀλλ' ἕνας φρόνιμος ἄνθρωπος δὲν ἐχορά-

ζει ποτὲ τὴν χαρὰν τοῦ χοροπηδῶν εἰς ἓν δωμάτιον ὡς παιδίον ἢ ὡς δαιμονισμένος· ὅταν δὲ μάλιστα ὁ φρόνιμος αὐτὸς ἄνθρωπος εἶνε μονάρχης, δὲν ἐναγκαλιζέται καὶ δὲν ἀσπάζεται τοὺς ὑπασπιστάς του διὰ νὰ δείξῃ τὴν χαρὰν του.

— Καὶ ἤρχισα ν' ἀμφιβάλλω ἂν ἦνε εἰς τὰ σωστά του, προσέθηκε ὁ Τζιτζάκωφ, ὁ τέταρτος τῶν συνδιαλεγομένων. Ἐνεκαινίασε τὴν βασιλείαν του καταστρέφων ὅ,τι εἶχε κάμει ἡ ἐνδοξὸς τοῦ μήτηρ Αἰκατερίνη ἡ Β' καὶ παλινορθῶνων τὰ παλαιὰ ἔθιμα, μὴδὲ τῶν ἐνδυμάτων ἐξαιρουμένων· ἀλλ' ἄς ἀφήσωμεν αὐτό. Ἡ μήτηρ του τὸν κακομετεχειρίσθη πολὺ· ἐκεῖνος ἐδικούμενος ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ καὶ τὸ ἔσχατον ἔργον τῆς. Εἰς ἓν μόνον πρᾶγμα ἦτο σύμφωνος πρὸς αὐτὴν, τὸ κατὰ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας μῖσος καὶ κατὰ τῶν διδαγμάτων αὐτῆς· τῶρα δὲ ἐξᾶφνα συμμαχεῖ μετ' ὃν Βοναπάρτην κατὰ τῆς Ἀγγλίας, τῆς παλαιᾶς συμμάχου του.

— Εἶνε βέβαιον τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Δανιλέβσκη.

— Πῶς ἄλλως λοιπὸν δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ τοὺς ἐσπευσμένους ἐξοπλισμοὺς εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης Θαλάσσης; ἀπάντησεν ὁ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ. Ἄλλως τε θὰ τὸν προλάβῃ ἡ Ἀγγλία.

— Νομίζετε ὅτι ἡ Ἀγγλία θὰ μᾶς προσβάλῃ; εἶπεν ὁ Ἀργαμάκωφ.

— Δὲν λέγω ἀκριβῶς τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ συνταγματάρχης ῥίπτων παράξενον βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ θὰ ἴδωμεν πολλὰ περίεργα πράγματα ἂν ζήσωμεν. Οἱ δυσαρεστημένοι δὲν εἶνε ὀλίγοι εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

— Ἀληθεύει ὅτι εὐρίσκονται εἰς σχέσεις πρὸς τὴν ἀγγλικὴν πρεσβείαν;

— Δὲν εἶνε ἀπίθανον. Ἡ Ἀγγλία εὐρίσκεται μεμονωμένη ὡς ἐκ τῆς ἐπεληθούσης εἰρήνης καὶ....

— Εἶνε πολλοὶ, οἵτινες συχνὰ ἔχουσι ἐμπιστευτικὰς συνεντεύξεις μετὰ τὸν λόρδον Οὐάιτουορθ, ὑπέλαθεν ὁ Δανιλέβσκη.

— Πιθανὸν καὶ τοῦτο, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης. Μήπως ὁ τζάρος δὲν τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ παρακολουθῆσιν τὸ φέρετρον εἰς τὴν γελοίαν ἐκείνην κομωδίαν τῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Πέτρου τοῦ Γ';

— Ἀλλόκοτος δικαιοσύνη, ἀνέκραξεν ὁ Ἀργαμάκωφ λησμονῶν ἑαυτὸν· οἱ δολοφόνου νὰ κηδεύωσι τὸ θῦμα!

— Ἰδέα τρελλοῦ ἀνθρώπου, ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης. Ἀλλὰ πῶς σὰς φαίνεται καὶ ἡ ἄλλη ἀλλόκοτος ἰδέα του τοῦ νὰ ἐνδύσῃ ὡς ἀρλεκίνους ὄλας τὰς γεφύρας, ὅλα τὰ φυλακτεῖα καὶ τὰς πύλας ὄλων τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων τῆς Ῥωσσίας; Καὶ τὸ νέον παλάτιον, τὸ ὁποῖον